

Çocukların yaşam alanlarını daraltıldı

Karikatürist Yazar Behiç Ak, bugünün şehirlerinin özellikle Türkiye’de çocukların yaşam alanlarını daralttığını ifade ederek, “Çocuk, tüketim alışkanlıklarının kurbanı oldu” dedi

Behiç Ak 1982’den bu yana Cumhuriyet Gazetesi’nde “Kim Kime Dum Duma” başlığı altında günlük bant karikatürler çiziminin yanında yayınladığı çocuk kitaplarıyla da adından sıkça bahsettiren isimlerden birisi. 26 çocuk kitabı yazıp resimleyen yazarın kitapları sadece Türkiye’de değil Japonya, Kore, Almanya ve Çin’de yayımlandı. Kitapları hakkında konuştuğumuz Ak, günümüzde çocukların uğratıldığı değişimi çarpıcı ifadelerle açıkladı.

Çok yönlü bir sanatçısınız, Türkiye’de hem mimar hem yazar, hem karikatürist hem de senaryo yazarı olmak sizi nasıl etkiliyor?

Ben sanat için en önemli şartın özgürlük olduğuna inanıyorum. Bu, ilk önce başkalarının size tanıdığı değil de kendinize tanıdığınız özgürlük tabii ki... Özgürce, istediğim alanlar arasında dolaşmayı seviyorum.

ÇOCUKLAR PAZARIN PARÇASI

Günlük Kitaplığı’ndan yayımlanan pek çok kitabınız yanı sıra özellikle “Çatıdaki Gezegen”, “Bilyeler” ve son kitabınız “Gökdelene Giren Bulut” çocuk yaşam alanıyla olan ilişkisine değiniyor. Giderek betonlaşan şehirlerde çocu-

RÖPORTAJ

Çocuk yazarken neler hissediyorsunuz?

Çocuklar, her şeyi bir oyun haline getirmekte şaşırtıcı derecede çok ustalar. Ama elbette bir yere kadar... Bugünün şehirleri özellikle Türkiye’de çocukların yaşam alanlarını daraltıyor. Altını sırtlayarak, Kurbağalıdere’den sandal kiralayıp Fenerbahçe’ye kadar gidip, denize giren biri olarak, bugün bunları bir çocuğun yapmadığını düşünmek üzüntü veriyor. Çocuk, tüketim alışkanlıklarının kurbanı oldu. Şehirlerimizde, “mahrum bırakma” pazara “alan açmak” için yapıyor. İnsanları doğadan mahrum bırakırsanız onlara doğayı satabilirsiniz. Çocuklar da pazarın parçası haline getirildi.

Farklı yaş gruplarına seslenebilen bir yatarsınız. Kitaplarınız yetişkinlerde sevilerek takip ediyor. Her yaştan okura senleniyor olmak oldukça zor olsa gerek. Bir kuralı var mı?

Sanırım en önemli kural, sıkıca olmamak. Daha sonrası ise sanatsal beceriyle ilgili... Büyük ve çocuk arasında ortak paydası olmayan bir çocuk kitabı olabileceğini düşünemiyorum. Sadece büyüklerle beğenmek için yapılan çocuk kitapları bu köprüyü olanaksız hale getiriyor. Ama büyüklerin sevmediği bir okul öncesi kitabı da

düşünemiyorum. Bu, birlikte paylaşmak için yapılan bir ürünü baştan yok etmek demek.

Bir İzmir Kitap Fuarı’nı daha geride bıraktık. Fuara dair gözlemlerinizi nelerdir? Geçen yıldan bu yıla fuarda, çocuk ve gençlik edebiyatı için neler değişti?

İzmir Fuarı gün geçtikçe geliyor. Daha önceleri çok sönük geçtiği söyleniyordu. Ben bunu hiç hissetmedim, çünkü her gelişimde, okuyucularla buluşma şansını elde ettim. Tek tek ve bilerek gelen insanların sayısında inanılmaz bir artış var. Bu da çok olumlu tabii... Adana Kitap Fuarı’na gitti-

ğimde, İzmir’den iki üç katı kalabalıkla karşılaştığımda çok şaşırardım, yıllar önce... “Demek Adanalılar İzmirilerden daha çok okuyor” diye düşünmüştüm. Şimdi bu fark azalmış. Umarım fuar, Kültür Park’tan alınıp, şehrin dışına atılmaz. Kültür faaliyetlerinin şehrin dışında, lokantaların ise merkezde olduğu bir şehir anlamını kaybeder...

Son olarak, çocuklara önerdiğiniz kitaplar nelerdir?

Prinsip olarak kitap önermiyorum. Kitabı okumak isteyen insan buluyor. Kitap da okumak isteyen...

BEHİÇ AK KİMDİR?

Behiç Ak 1956’da Türkiye’nin Karadeniz sahilindeki Samsun şehrinde doğdu. Tanınmış bir karikatürist, ve yazardır. Aynı zamanda belgesel film yönetmenliği de yapmıştır. Yıldız Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesinde mimarlık eğitimi aldı. Mimarlık eğitimi, insan yaşamının her tür detayına ilişkin daha iyi bir kavrayış ve farkındalık geliştirmesine yardımcı oldu. İnsanlara, doğaya, binalara, nesnelere; kısacası bizi çevreleyen her

şeye karşı farklı bakış açısını mizahi ve sorumluluk sahibi bir tarzda çok yönlü verimine yansıttı. Behiç Ak 1982’den bu yana Cumhuriyet Gazetesi’nde “Kim Kime Dum Duma” başlığı altında günlük bant karikatürler çiziyor. Karikatür kitapları Türkiye ve Almanya’da yayımlandı. Karikatürleri Türkiye’nin birçok şehrinin yanı sıra Hollanda, İsviçre ve Almanya’da sergilendi. Ak 1986’dan bu yana çocuk kitapları yazıyor ve re-

simliyor. Çocuk kitapları Güneşli Kitaplığı, Can Yayınları, ODTÜ Yayınları gibi Türkiye’nin tanınan yayınevleri tarafından yayımlandı. Sürekli olarak tekrar baskılan yapılan 26 çocuk kitabı yazıp resimledi. Çocuk kitapları yalnızca Türkiye’de değil Japonya, Kore, Almanya ve Çin’de yayımlanıyor. Yetenekli ve başarılı bir karikatürist olarak, illüstrasyonları da öyküleri kadar güçlü ve renkli ve birbirlerini bütüncül bir uyumla tamamlıyorlar.